

ბუხნიკაშვილი ე., აბაშიძე ნ., ცინცაძე მ., ჯაში ლ.

აივ/შიდსთან ასოცირებული პირის ღრუს დაავადებების სტატისტიკა საქართველოში 2013-2015 წლებში

თსსუ, პაროდონტოლოგიისა და ლორწოვანი გარსის დაავადებათა დეპარტამენტი; ინფექციური პათოლოგიის, შიდსისა და კლინიკური იმუნოლოგიის სამეცნიერო-პრაქტიკული ცენტრი; ქართულგერმანული იმპლანტაციის ცენტრი “HBI-dentImplant”; სტომატოლოგიური კლინიკა NGM “Innovation Dental”

ადამიანის იმუნოდეფიციტის ვირუსით გამოწვეული აივ ინფექცია/შიდსი წარმოადგენს მუდმივად პროგრესირებად, ხანგრძლივად და მიზანმიმართულად იმუნური სისტემის დაზიანებით მიმდინარე დაავადებას, რომლის საბოლოო შედეგია მძიმე ფორმის იმუნოდეფიციტის ჩამოყალიბება ლეტალური გამოსავლით. შიდსის კლინიკური გამოვლინებები მეტად მრავალფეროვანია, რადგან ღრმა იმუნოდეფიციტის ფონზე ავადმყოფს შეიძლება განუვითარდეს პრაქტიკულად ნებისმიერი ინფექცია სიმსივნე, ოღონდ განვითარების სხვადასხვა სიხშირით. ყველაზე ხშირად უნვითარდებათ ე.წ. ოპორტუნისტული ინფექციები და ის დაავადებები, რომლებიც ასოცირებულია ვირუსებთან (3,5,6).

კლინიკურმა პრაქტიკამ გვიჩვენა, რომ პირის ღრუს ლორწოვან გარსზე აივ ინფექციის დროს გამოვლენილი სხვადასხვა დაზიანებები შეიძლება ჩაითვალოს ამ დაავადების ყველაზე ადრეულ და ძალიან მნიშვნელოვან ინდიკატორებად. ცნობილია, რომ გარკვეული სახის ორალური მანიფესტაციები მიუთითებს არა მხოლოდ აივ/შიდსის არსებობას, არამედ თავად წარმოადგენენ აივ-ინფექციის ადრეულ კლინიკურ მარკერებს და რიგ შემთხვევებში კი მიიჩნევიან აივ-ის შიდსის სტადიაში გადასვლის პრედიქტორებადაც (1,4).

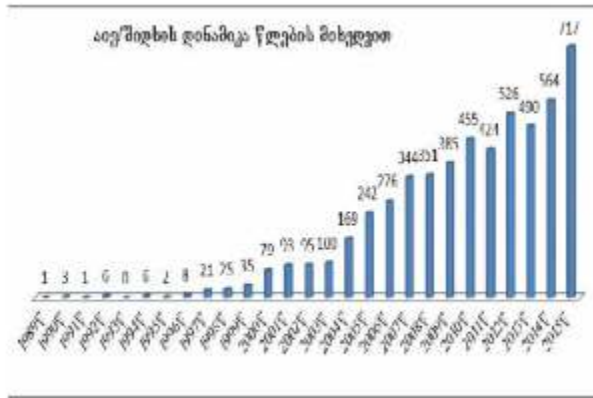
ასევე, აღსანიშნავია, რომ აივ-თან ასოცირებული სტომატოლოგიური დაავადებები ხასიათდებიან მიმდინარეობის სპეციფიკურობით, რომელიც დამახასიათებელია მხოლოდ ამ ტიპის პაციენტებისათვის, რაც მეტად საყურადღებოა ექიმი-სტომატოლოგებისთვის (2,5). დღემდე საქართველოში არ არის შესწავლილი აივ/შიდსით დაავადებულ პაციენტთა სტომატოლოგიური სტატუსი. ამიტომ ჩვენი

კვლევის მიზანს წარმოადგენდა 2013-2015 წლებში საქართველოში გამოვლენილ აივ/შიდსით ინფიცირებულ პირთა სტომატოლოგიური სტატუსის შესწავლა, მასალის სტატისტიკური დამუშავება და ანალიზი. კვლევის მიზნის შესასრულებლად გამოვიყენეთ ინფექციური პათოლოგიის, შიდსისა და იმუნოლოგიის ცენტრის მონაცემთა ელექტრონული საინფორმაციო ბაზა. შევისწავლეთ აღრიცხვაზე მყოფ პირთა მონაცემები. ჩვენების მიხედვით ვახდენდით აივ/შიდსით ავადმყოფთა სტომატოლოგიურ კვლევასა და მკურნალობას. არსებული მოცემულობიდან მივიღეთ შემდეგი მონაცემები:

საქართველოში 2015 წელს აივ/შიდსის გამოვლენილმა შემთხვევებმა 5000-ს გადააჭარბა და წლის ბოლოს 5412-ს გაუტოლდა (დიაგრამა №1).

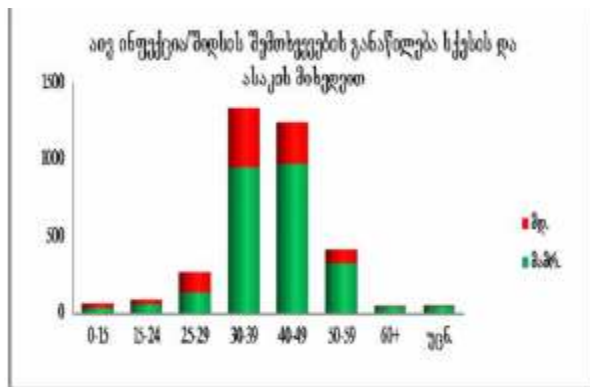
ამ დიაგრამიდან ჩანს, რომ ჩვენს ქვეყანაში აღინიშნება აივ/შიდსის შემთხვევების ნელი, მაგრამ სტაბილური ზრდა. თუმცა, საყურადღებოა ის ფაქტი, რომ მიუხედავად

პრევენციული, სამკურნალო და მოვლის პროგრამების ეფექტური მუშაობისა, აივ ინფექციის ასეთი მნიშვნელოვანი მატება საქართველოში ჯერ არ დაფიქსირებულა.

დიაგრამა №1

აივ - ინფიცირებულთა შორის 3995 (74 0,98%) მამაკაცია და 1417 (260.98%) ქალი. რეგისტრირებული პირები, ძირითადად, 25-49 წლამდე ასაკობრივ ჯგუფს მიეკუთვნებიან (დიაგრამა №2).

დიაგრამა №2

აივ - ინფექციის გადაცემის მიხედვით, პირველ ადგილზეა ნარკოტიკების ინექციური მოხმარება - 2517 (46.50.98%), მეორე ადგილზეა ჰეტეროსექსუალური კონტაქტებით გადაცემა - 2311 (42.70.98%), შემდეგ მოდის ჰომო-ბისექსუალური კონტაქტები - 423 (7.80.98%), ვერტიკალური გზით დაინფიცირება - 93 (1.70.98%), აივ - ინფიცირებული სისხლის გადასხმით დაინფიცირება და აივ-ის გადაცემის დაუდგენელი გზა - 68 (1.30.98%) შემთხვევაში (დიაგრამა №3).

ჩვენს მიერ დეტალურად იქნა შესწავლილი 2013–2015 წლების მონაცემები. ამ პერიოდში სულ გამოვლინდა 1771 ახალი შემთხვევა, მათგან 906 (51.160.94%) პაციენტს დაავადება გამოუვლინდა უკვე ინფექციის შორსწასულ სტადიაზე, როდესაც იმუნური მაჩვენებელი იყო T(CD4)<200 უჯრედი მმ-ში, ე.ი. განვითარებული იყო საკუთრივ შიდსი, მათგან კი 207 (22.800.89%) შემთხვევაში მკურნალობა იყო დაგვიანებული და უშედეგო. წლების მიხედვით დინამიკაში მათი განაწილება მოხდა შემდეგი სახით: (დიაგრამა №3)

დიაგრამა №3

2013 წელს სულ გამოვლინდა 490 ახალი შემთხვევა, აქედან შიდა დაუდგინდა 271 (55.310.80%) პირს.

- ✓ 2014 წელს სულ – 564 შემთხვევა, აქედან შიდა – 294 (52.130.82%).
- ✓ 2015 წელს სულ – 717 შემთხვევა, ხოლო შიდა – 341 (47.560.86%).

ბოლო სამი წლის განმავლობაში აივ-ინფექციის ახალ გამოვლენილ 1771 შემთხვევათა შორის აივასოცირებული ორალური მანიფესტაციები დაუფიქსირდა სულ 929 (52.460.94%) პაციენტს.

აქვე წარმოგიდგინთ დეტალურად ამ გამოვლინებათა კორელაციის სტატისტიკურ შედეგს 2013-2015 წლების მიხედვით:

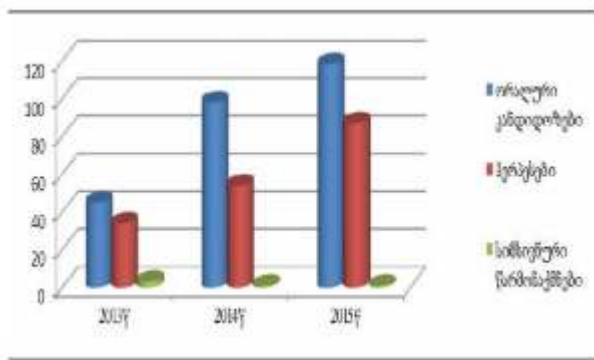
2013 წელს სულ გამოვლენილი 490 ახალი შემთხვევიდან აივ-ასოცირებული სტომატოლოგიური დაავადებები დაუფიქსირდა 253 (51.630.796%) პირს. მათ შორის 202 (79.840.60%) პაციენტს ანუ მათ უმრავლესობას უკვე ჩამოყალიბებული ჰქონდა შიდა.

ამ ჯგუფის პაციენტებიდან ჩვენ შევისწავლეთ 69 (27.270.61%) პირი. მათ ჩაუტარდათ სტომატოლოგიური გამოკვლევა და დაუდგინდათ დიაგნოზი. მონაცემებმა გვიჩვენა, რომ მათ შორის 45- ს (65.220.45%) ჰქონდა ორალური კანდიდოზის სხვადასხვა ფორმა. 34 (49.270.45%) შემთხვევა ჰერპესვირუსებით იყო გამოწვეული, ხოლო კონკრეტულად ამ უკანასკნელთა შორის კი მარტივი ჰერპეს-ვირუსის (HSV-1) გამოვლინება დაუდგინდა 27- ს (79.411.94%).

2014 წელს სულ გამოვლენილი 564 ახალი შემთხვევიდან აივ-ასოცირებული ორალური მანიფესტაციები დაფიქსირდა 295 (52.300.82%) პაციენტთან. აქედან 229-ს (77.630.66%) უკვე განვითარებული ჰქონდა შიდა. მათგან ჩვენ შევისწავლეთ 146 (49.490.65%) პაციენტი. მათ შორის 98 (67.120.32%) შემთხვევაში დაისვა სხვადასხვა სახის ორალური კანდიდოზის დიაგნოზი, 54-ში (36.990.32%) მანიფესტაციები გამოწვეული იყო ჰერპეს-ვირუსებით. მათ შორის მხოლოდ მარტივი ჰერპეს-ვირუსი (HSV1) გამოვლინდა 47-ს (87.030.85%).

2015 წელს სულ გამოვლენილი 717 ახალი შემთხვევიდან აივ-ასოცირებული სტომატოლოგიური დაავადება დაფიქსირდა 381 (53.130.86%) პაციენტთან. აქედან 279-ს (73.230.74%) უკვე ჰქონდა ჩამოყალიბებული შიდას სტადია. ამ ჯგუფის პაციენტთაგან, ჩვენ შევისწავლეთ 184 (48.290.73%) და დაუდგინეთ: 118-ს (64.130.46%) ჰქონდა სხვადასხვა სახის ორალური კანდიდოზი, ხოლო 67 (36.410.32%) შემთხვევა იყო გამოწვეული ჰერპეს-ვირუსებით.

2013-2015 წლებში ყველაზე იშვიათი იყო კაპოშის სარკომისა და არა-ჰოჯკინის ლიმფომის წარმონაქმნები: სულ 5 (0,540.89%) შემთხვევა (**დიაგრამა №4**).

დიაგრამა №4

ამდენად, კვლევის მონაცემების საფუძველზე ნათლად ჩანს, რომ აივ ინფექციასთან ასოცირებული სტომატოლოგიური გამოვლინებები საკმაოდ ხშირად გვხვდება აივ/შიდსით ავადმყოფებში. საყურადღებოა ამ დაავადებათა სპეციფიკურობის ცოდნა, რომ ჩვენების მიხედვით ჩატარდეს საჭირო გამოკვლევები და დროულად დაისვას აივ ინფექციის დიაგნოზი შესაბამის შემთხვევებში. ექიმმა-სტომატოლოგებმა უნდა გაითვალისწინონ ის, თუ რამდენად მნიშვნელოვანია პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის დაავადებების დროული დიაგნოსტიკა აივ/შიდსით დაავადებულ პაციენტებში.

ლიტერატურა:

1. მ. ივერიელი, ნ. აბაშიძე, ხ. გოგიშვილი, ნ. გოგებაშვილი “პირის ღრუს ლორწოვანი გარსის დაავადებები”//თბილისი. 2012წ.
2. თ.ცერცვაძე, ფ.გაბუნია, მ.ცინცაძე, ო.ჩოკოშვილი “აივ ინფექცია/შიდსი”2013/2016.
3. А.А. Голиусов, К.Г. Гуревич, Ю.В. Мартынов,И.М. Рабинович, Е.Г. Фабрикант, “Особенности ВИЧ/СПИД-а в стоматологической практике”. Стоматологический Вестник. 2005г. №193.
4. John S. Greenspan, D. Greenspan. “Oral complications of HIV infection”. HIV/AIDS medicine medical management of AIDS 2012.
5. Maeve M. Coogan, John Greenspan, Stephen J. Challacombe “Oral lesions in infection with human immunodeficiency virus” Bull World Health Organ. 2005 Sep;83(9): 700-6. Epub 2005 Sep 30. ht tp:// www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/16211162
6. Hoffman; Rockstroh; HIV 2015; medizinFokusVerlag, HАmburg; www.hivbook.com.

Bukhnikashvili E., Tsintsadze M., Abashidze N., Jashi L.,

HIV/AIDS-RELATED ORAL LESIONS STATISTICS IN GEORGIA 2013-2015

TSMU, DEPARTMENT OF PERIODONTOLOGY AND ORAL DISEASES; INFECTIOUS DISEASES, AIDS AND CLINICAL IMMUNOLOGY RESEARCH CENTER; GEORGIAN-GERMAN CENTER OF IMPLANTATION HBI-DENTIMPLANT; DENTAL CLINIC NGM INNOVATION DENTAL

The aim of our research was to detect the frequency of oral manifestations among the new revealed HIV-infected persons in 2013-2015. For this we studied the data from the

center of AIDS, according to the testimony we studied those patients who needed stationary treatment and we got these results:

In 2013 out of 490 new cases the presence of specific oral manifestations was found in 253(51.63 0.796%) patients. From whom we investigated 69 (27.270.61%) people. 45(65. 220. 45%) of them had oral candidiasis and 34(49.270.45%) disorders were caused by herpes-virus. In 2014 were revealed 564 new cases and the number of different concurrent intraoral lesions were found in 295(52.300.82%) patients. We investigated from them 146(49.490.66%) people and the result was next: 98 (67.120.32%) were different kinds of oral candidiasis and 54 (36.990.32%) diseases - caused by herpes-virus. In 2015 out of 717 new cases the HIV-associated oral manifestations were found in 381(53.130.86%) patients. We investigated 184(48.290.73%) people and as a result - 118 (64.130.46%) cases of them were oral candidiasis and 67(36.410.32%) were diseases caused by herpes-virus.

According to the study it is obvious, that HIV-associated oral manifestations are met quite often among the HIV/ AIDS patients. It is very important to know specifications of these disorders, to make some right investigations and correct diagnosis in all situations, especially when it takes place HIV-associated oral lesions. Dentists should take in account the importance of instant diagnostic of oral manifestations in HIV/AIDS patients.